MOTIE: Kaders en waarborgen voor vroegtijdige participatie bij ombuigingen en beleidswijzigingen (Toepassen van Hanza! bij bezuinigingen)

De raad van de gemeente Zwolle, in vergadering bijeen op 13 november 2026,behandelend de begroting voor 2027,

Constaterende dat:

- De gemeenteraad van Zwolle met Hanza! beschikt over een officiële en vastgestelde Zwolse participatieaanpak, die juridisch is verankerd in de Participatieverordening en waarin vaste spelregels gelden zoals ‘vroegtijdig in gesprek gaan nog vóór er een inhoudelijk plan is’ en het ‘voorkomen van schijnparticipatie’;
- Hanza! primair is ingericht op nieuwe ruimtelijke plannen en initiatieven, maar momenteel expliciete waarborgen mist voor situaties waarin de gemeente voornemens is om maatschappelijke voorzieningen, verenigingen of subsidies stop te zetten of te bezuinigen;
- Bij ombuigingsvoorstellen in begrotingsstukken inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties daardoor nog te vaak pas bij de publicatie van het begrotingsboek geconfronteerd worden met een voldongen feit;
- Dit haaks staat op de beloftes in het coalitieakkoord en de Begroting 2027 over ‘Samen keuzes maken’, ‘Betrouwbare overheid’ en ‘werken vanuit de menselijke maat’;

Overwegende dat:

- Hanza! expliciet voorschrijft dat participatie niet vrijblijvend is en dat de gemeente bij eigen voorstellen een bijzondere verantwoordelijkheid heeft om de spelregels zorgvuldig toe te passen en het goede voorbeeld te geven;
- Ombuigingen en heroverwegingen van gemeentelijk beleid soms noodzakelijk zijn, maar dat zorgvuldigheid juist bij pijnlijke besluiten essentieel is om maatschappelijk kapitaal te behouden en schade aan het vertrouwen in de overheid te voorkomen;
- Inwoners, vrijwilligers en maatschappelijke partners in Zwolle vaak uitstekend in staat en bereid zijn om mee te denken over alternatieve, goedkopere werkwijzen of vormen van beheer, mits zij volgens de geest van Hanza! vooraf in de verkennende fase worden meegenomen;

Roept het college op om:

1. De uitgangspunten en spelregels van de Zwolse participatieaanpak Hanza! van toepassing te verklaren op voorgenomen ombuigingen, bezuinigingen en stopzetting van maatschappelijke voorzieningen;
2. Te borgen dat bij toekomstige ombuigingsvoorstellen die maatschappelijke initiatieven, wijkvoorzieningen of verenigingen direct raken, de dialoog met betrokkenen vroegtijdig en voorafgaand aan de opstelling van het (begrotings)voorstel wordt gestart;
3. Bij toekomstige voorstellen tot stopzetting of versobering in begrotingsstukken via een Hanza!-paragraaf of participatiejournaal expliciet aan de raad te verantwoorden op welke wijze vroegtijdige participatie heeft plaatsgevonden, welke alternatieven door de stad zijn aangedragen en hoe de belangenafweging is gemaakt;

en gaat over tot de orde van de dag.

Sandra Drost Asia Golunska

SP Swollwacht